

به نام خداوند جان و خرد

ادله اثبات دعوی

(در امور حقوقی)

مؤلف:

قربان نوروزیان

(قاضی دادگستری و مدرس دانشگاه)

انتشارات پگاه الوند

سرشناسه: نوروزیان، قربان

عنوان و نام پدیدآور: ادله اثبات دعوی (در امور حقوقی) مولف قربان نوروزیان.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات نگاه الوند، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۱۰۴ص

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۱۶۵-۴-۷

یادداشت: کتابنامه ص ۱۰۱-۱۰۴

وضعیت فهرست نویسی: فیا.

موضوع: ادله اثبات دعوی -- ایران

رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ الف ۴۱۸۷/۰۸۵ KNH1۸۷۰/۰۸۵

رده بندی دیویی: ۳۴۷/۵۵۰۶۴

شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۱۱۱۷۴

انتشارات نگاه الوند

تهران: تلفن: ۷۷۵۱۰۲۸۳

ادله اثبات دعوی

(در امور حقوقی)

مؤلف: قربان نوروزیان

طراح جلد فروغ بیژن

لیتوگرافی صدف • چاپ خانه بلوار • صحافی بلوار

نوبت چاپ نخست: ۱۳۹۲ • شمارگان ۵۰۰ نسخه

شماره نشره

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۱۶۵-۴-۷

قیمت ۵۵۰۰ تومان

فهرست

مقدمه ۹

فصل اول: کلیات

بند اول: مفهوم ادله ۱۳

بند دوم: مفهوم عام دلیل ۱۴

بند سوم: مفهوم اثبات ۱۶

بند چهارم: مفهوم دعوی ۱۶

بند پنجم: مفهوم دعوی و دلیل ۱۷

فصل دوم: اقرار

بند اول: تعریف اقرار ۲۶

بند دوم: شرایط وقوع اقرار ۲۹

بند سوم: شرایط راجع به اعلام و ابراز اقرار ۴۰

بند چهارم: آثار و نتایج اقرار ۴۱

بند پنجم: نسبی بودن اقرار ۴۵

بند ششم: انواع اقرار ۴۵

فصل سوم: سند

بند اول: انواع سند ۵۱

بند دوم: شرایط مأموران رسمی ۵۶

- بند سوم: انواع سند رسمی از حیث ماهیت ۵۸
- بند چهارم: انواع سند عادی ۵۹
- بند پنجم: تفاوت سند رسمی با سند عادی ۵۹
- بند ششم: دفاتر تجاری ۶۸
- بند هفتم: انواع سند رسمی و عادی ۷۱
- بند هشتم: انواع جعل ۷۵
- بند نهم: بخش های یک سند ۷۶
- بند دهم: اعلام اراده ۷۸
- بند یازدهم: اسناد تنظیمی در کشورهای خارجه ۸۱
- بند دوازدهم: اجرای احکام و اسناد لازم الاجرای کشورهای خارجی ۸۲

فصل چهارم: شهادت

- بند اول: تفاوت شهادت و گواهی ۸۴
- بند دوم: آثار شهادت ۸۴
- بند سوم: شرایط شاهد ۸۶
- بند چهارم: شرایط شهادت ۸۷

فصل پنجم (امارات)

- انواع امارات ۹۱
- تفاوت امارات قانونی و قضایی ۹۲
- تفاوت امارات با اصول عملیه ۹۲

فصل ششم: سوگند

- انواع سوگند ۹۳
- تفاوت سوگند قضایی قاطع دعوی با سوگند استظهاری ۹۵
- نکات مربوط به سوگند ۹۵

فصل هفتم:

- سایر دلایل ۹۶
- تحقیق محلی ۹۶

۹۷		معاینه محلی
۹۷		کارشناسی
۹۹		تأمین دلیل
۹۹		(علم قاضی)
۱۰۱		منابع و اتخاذ

www.ketab.ir

مقدمه

غایت مطلوب علم حقوق شناخت حقوق و تکالیف اشخاص در عرصه اجتماع است. جهت نیل به همین هدف آرمانی است که مقنن با وضع قانون به تعیین این حقوق و تکالیف می‌پردازد و با قراردادن ضمانت اجرا برای مقررات، خاطی را به احترام به این قواعد وادار می‌سازد.

تعیین حقوق و تکالیف اشخاص در قلمرو قواعد ماهوی است. لیکن به لحاظ پیچیدگی روابط میان اشخاص و ضرورت حکومت نظم در رسیدگی جهت احقاق حق، وجود قواعد شکلی که بدانواسطه رو شهای احقاق حق معین شوند نیز از لوازم احقاق حق تلقی می‌شوند.

به همین دلیل است که برای حق دو مقام تعریف کرده‌اند.

اول: مقام ثبوت که منظور از آن شناسایی کیفیت ایجاد حق است و محل سنتی آن نیز حقوق مدنی است.

دوم: مقام اثبات که هدف از تعریف آن، احراز کیفیت نیل به حق است. با مثالی ساده منظور خود را بیان می‌کنیم.

فرض کنیم الف خانه‌ای را به ب میفروشد. در مقام ثبوت با فرض وقوع عقد بیع، مقنن، با وضع ماده ۳۶۲ قانون مدنی، آثار این عمل حقوقی را تعیین می‌کند و پس از وقوع بیع مشتری را مالک مبیع

معرفی می‌شناسد. اما چنانچه وقوع یا عدم وقوع بیعی میان دو نفر مورد اختلاف واقع گردد، اصولاً بحث در مقام اثبات است. بدین معنی که مدعی با ارائه دلایلی، سعی بر توجیه وقوع عقد می‌نماید. و چنانچه دادرس با بررسی این دلایل به وقوع عقد پی برد، بر اساس مقررات ماهوی نسبت به تمیز حق اقدام خواهد نمود. و نیز چنانچه دلایل ارائه شده را وافی مقصود وقوع بیع تشخیص ندهد، ادعای مدعی را مردود اعلام خواهد نمود. حتی اگر در واقع و نفس الامر عقدی میان طرفین شکل گرفته باشد. حوزه بحث درس ادله اثبات دعوی شناسایی نوع و کیفیت ارائه دلایل مقبول از نظر مقنن است. لذا در بیان اوصاف ادله اثبات دعوی می‌توان این خصائص را بیان نمود:

۱. ادله اثبات دعوی، وسایلی هستند که با ارائه آنها از نظر مقنن، حصول یک پدیده که واجد آثار حقوقی است، به اثبات می‌رسد.
۲. وضع مقررات مربوط به ادله اثبات دعوی در حیطه مقررات شکلی و جهت احراز پدیده حقوقی است که آثاری برای آن در مقررات شکلی منظور گردیده است.
۳. به لحاظ ارتباط این مقررات با نظم عمومی، ذاتاً این مقررات آمره و تغییر یا عدول از آنها ممکن نیست.
۴. این وسایل محدود به مواردی هستند که در قانون بیان شده‌اند و غیر از موارد اشاره شده در قانون نمی‌توان وجود حق را اثبات کرد. بنابراین این اصولاً اثبات وقوع بیع با ارائه مکالمه ضبط شده، میان مدعی و خوانده مورد قبول نیست. گفتنی است که در حیطه مدنی به این نظام، نظام ادله قانونی گفته می‌شود که مقنن دقیقاً دلائل قابل قبول را تعریف و آثار آن را معین می‌کند. در حالی که در حیطه جزایی وسعت عمل وجود دارد و اصولاً

پذیرش دلیل در غالب معنی پیش بینی نگردیده است (نظام ادله آزاد).

۵. از آنجا که دادرس باید تکلیف هر پرونده‌ای را معین کند، مواردی وجود دارند که به منظور رفع بلا تکلیفی عقلاً اعمال می‌شوند که ریشه‌ای منطقی دارند و به اصول عملیه شهرت دارند، و از آنجا که قاضی در مقام تعیین تکلیف به این اصول رجوع می‌کند، به عنوان وسایل مکمل محاکمه مورد اتخاذ مقنن قرار می‌گیرند. مواردی همچون اصل استصحاب ازین جمله و در معنای عام نوعی از ادله تلقی می‌شوند. (الاصل دلیل حیث لا دلیل). در این کتاب سعی بر شناسایی کلیات این وسایل و اصول حاکم بر آنها از منظر مقنن خواهیم داشت. همچنین نحوه ارائه این دلایل و کیفیت تعیین تکلیف پرونده در فرض عدم تکافوی دلائل بررسی خواهد داشت.